

**A Római Katolikus – Lutheránus „Közös Nyilatkozat a Megigazulás Tanáról”:
Krisztus evangéliumának és igazságosságának tagadása**

Az utóbbi öt évben számos olyan riasztó kísérlet történt a protestánsok és a Római Katolikus Egyház (RKE) párbeszéde során, hogy a római katolikusokat „Krisztusban levő testvéreknek és nőtestvéreknek” nyilvánítsák. Eközben vészjósló és irányadó dologra is sor került. A „Közös Nyilatkozat a Megigazulás Tanáról” (KNy), amely hivatalos dogmatikus kijelentés a RKE és a Lutheránus Világszövetség (LVSZ) képviselőinek szerkesztésében, 1999. október 31-én került aláírásra, mint egy közös hitvallási megegyezés. Luther Márton „95 tétele” sorsdöntő kifüggesztésének és a Reformáció fellángolásának 482. emléknapiján, a RKE és a LVSZ látványosan megerősítették a súlyos hitehagyást jelentő álláspontjukat, – amely elkerülhetetlenül a Rómával kapcsolatos ökumenéhez vezet. A LVSZ tagjai ezzel magukévá tették a Tridenti Zsinat tanát, így hivatalosan és formálisan is elvetették az evangéliumot és Krisztus igazságosságát.

Érinthetetlen az elit KNy?

A KNy harminc év lutheránus-római katolikus párbeszéd eredménye. Már csak ez a tény vissza kellene hogy tartson sokakat attól, hogy megbolygassák. A dokumentum maga körülbelül tizenkilenc oldalnyi, attól függően, hogy milyen nyomtatásban olvassák. Teletüzdelve lábjegyzetekkel, egy túlméretezett függelékkel, a Lutheránus Világszövetség válaszával, a római katolikus válasszal, a dokumentum tisztázásaival, és II. János Pálnak a KNy-ről szóló kommentárjával felszerelve, a dokumentum nagyon hasonlít megszerkesztőinek palástjához: nagyon „haut couture” (ijesztően bámulatos), hogy bárkit megszédítsen, aki megpróbálja vizsgálatának alávetni.

Az elsőosztályú rendezői képességen túl, amelyről a KNy árulkodik, úgy néz ki, mint egy dokumentum, amelyet okosan megtisztítottak minden gizgagtól. Van-e bárkinek is bátorsága feltenni azt a kérdést, hogy ezzel lenyelték a tevét? A megfélemlítő körülmények dacára a keresztyén ember – aki a Szentírás, mint egyetlen tekintélyforrás mellett kötelezte el magát a Szentlélek segítségével, Aki ezt az Írást adta – képes megbülböztetni az igazságot a hamisságtól. Így világossá válik számára, hogy mi van a

Szentírással összhangban a hivatalos, mindkét fél által ratifikált és jóváhagyott közös nyilatkozatból.

Eretnek aknák

A KNy-ot olyan feltevések tarkítják, amelyek nem jelennek meg szó szerint a hivatalos szövegben. Néhány ezen feltevések közül teljesen tagadja a bibliai megigazolást, mint például a keresztség szentsége által közvetített megigazulás gondolata. Ezt az emberi hagyományt egyetértéssel fogadta el mindkét fél:

„4.4 A megigazult mint bűnös

28. Együtt valljuk, hogy a keresztségben a Szentlélek egyesíti az embert Krisztussal, megigazítja és valóban megújítja azt a személyt.”

Ez az eretnokség összhangban van a Tridenti Zsinat tanításával:

8. kánon: „Ha bárki állítja, hogy az Új Törvény említett szentsége által a kegyelem **nem ruháztatik** át a bevégzett munka munkálása következtében [*ex opere operato*], hanem egyedül az isteni ígéletbe vetett hit elegendő a kegyelem elnyeréséhez: legyen átkozott.”¹

A bibliai igazság azonban az, hogy a hívő ember hite nem alapozható semmilyen emberi testi cselekedetre, mivel a valódi hit egyedül Isten munkájára irányul.² Amikor okozati hatásokat igyekeznek tulajdonítani annak, ami azért adatott, hogy bizonyosságot tegyen az Úr kegyelméről és elvégzett munkájáról, az annyi, mint „másik evangéliumot prédikálni.”³

Miközben ilyen halálos aknák árasztják el a KNy-ot, a jelen tanulmány főleg a Hivatalos Közös Közlemény vizsgálatára szorítkozik, amelyet mindkét fél ratifikált. A teljes KNy dokumentumban hemzsegő eretnokségek és féligazságok megfelelő vizsgálata szétfeszítené ennek a tanulmánynak a kereteit, de azért határozottan reménykedünk, hogy evangéliumi felekezeti emberek vállalni fogják majd ezt a feladatot.

¹ Henry Denzinger, *The Sources of Catholic Dogma*, ford. Roy J. Deferrari az *Enchiridion Symbolorum*-ból, 30. kiadás (St. Louis, MO: B. Herder Book Co., 1957), #851.

² Jn 6,29; Róm 2,28-29; Ef 2,8-9; Kol 2,11; Róm 3,21-26.

³ Gal 1,9

A KNy és a szuverén Isten ítélete

Mivel Isten teljesen szent, az ember pedig halott a vétkeiben és bűneiben⁴, egy hatalmas szakadék tátong a Teremtő és az emberi teremtmény között. Ádám bűnének köszönhetően az emberek lelkileg halottakként jönnek a világra. Isten úgy szerez érvényt az Ő szentségének, hogy a bűnösnek tulajdonítja Krisztus tökéletes igazságosságát és engesztelő áldozatát. A Szentírás Isten szentségét és igazságosságát hirdeti az Istenember, az Úr Jézus Krisztus hibátlan életében és halálában. A megigazulásnak elsősorban magához Istenhez van köze, hogy jelezze: Ő igaz marad akkor is, amikor megigazítja a bűnöst Krisztusban.

Az evangélium arról szól, hogy kicsoda Isten, szent és igazságos természetének tükrében. Az evangélium bebizonyítja, hogy egyedül Isten igazíthat meg, annak köszönhetően, hogy kicsoda Ő. Így tehát a Róm 3,26 állítja: *„Az Isten hosszútűrésénél fogva, az ő igazságának megbizonyítására, a mostani időben, hogy igaz legyen Ő és megigazítsa azt, aki a Jézus hitéből való.”* A megigazítás végső oka az isteni szentség, igazság és jószág megdicsőülése. Így aki más evangéliumot hirdet, Isten átka alatt van. (Gal 1,8-9)

Az evangélium elferdítése hatalmas bűn. Semmibeveszi Krisztus tökéletes igazságosságát és áldozatát, és így szembehelyezkedik Isten szentségének sajátos természetével. Az Úr ezért figyelmeztet Ézsaiás prófétán keresztül: *„És felmagasztaltatik a seregeknek Ura az ítéletben, s a szent Isten megszenteli magát igazságban.”*⁵

Meg kell jegyeznünk, hogy az evangélium elferdítői nem maradhatnak büntetlenül, mivel Isten nem engedheti meg, hogy dicsőségéről lemondjon. Nem tudjuk, hogy mikor kerül erre sor; az ítélet azonban elkerülhetetlen. Az Isten, Aki szent, *„megszenteli magát igazságban.”* Az Isten az Isten, és akik hamis evangéliumot tanítanak, nem biztosíthatnak maguknak állandó nyugalmat valamilyen hamis képzelgés által. Isten szent természetű. Neki meg kell szenteltetnie az ítéletben, mivel Isten nem tagadhatja meg önmagát.

⁴ Ef 2,1

⁵ Ézs 5,16

A KNy állítása

A dokumentum azt állítja, hogy „... konszenzus jött létre a lutheránusok és katolikusok között a megigazulás tan alapvető igazságaiban ...” és „... a kölcsönös múltbeli elítélések nem érvényesek azokra a katolikus és lutheránus megigazulási tanokra, amelyek megjelennek a közös nyilatkozatban.” Ezek dacára, a római egyház releváns „elítéléseit”, amelyeket a bibliai evangélium képviselőire mondtak ki, nem vonták vissza soha. A RKE jelenlegi dogmái fenntartják a Tridenti Zsinat tanítását és tévedhetetlennek minősítik azt.⁶ A Tridenti Zsinat hatodik fejezetéből a következő átkok ma is érvényesek:

9. kánon: „Ha valaki azt mondja, hogy a bűnös egyedül hit által igazul meg, abban az értelemben, hogy nincs semmi másra szükség, hogy együttműködjön a megigazulás kegyelmének elnyeréséhez, és hogy semmilyen módon nem szükséges hogy felkészüljön és megfelelő állapotba kerüljön a saját akaratának működése által: legyen átkozott.”⁷

11. kánon: „Ha valaki azt mondja, hogy az emberek egyedül Krisztus igazságának nekik tulajdonítása vagy egyedül a bűnök bocsánata által igazulnak meg, a kegyelem és szeretetet kizárásával, amelyet a Szentlélek áraszt ki szívükbe és bennük marad, vagy, hogy a kegyelem, amely által megigazulunk, egyedül Isten jóindulata: legyen átkozott.”⁸

Római katolikus szempontból, amint ezt látni fogjuk, ezek az átkok lényegében azért maradtak érvényben, mert egyikük sem mond ellent a KNy-nak. Bibliai és történelmi lutheránus szempontból azonban ezek az átkok Isten haragja alatt vannak.

A KNy tartalma

A KNy öt fő részből tevődik össze, amelyet összesen negyvennégy cikkelyre osztottak. A negyedik fő rész, a leghosszabb az öt közül, hét fejezetre van felosztva, amelyek címszavai a következők:

Preambulum (7 cikkely, KNy 1-7)

⁶ *KEK*, #891, Ligouri MO: Ligouri Publications, 1994

⁷ Denzinger, #819

1. A megigazulás bibliai üzenete (KNy 8-12)
2. A megigazulás tana, mint ökuméniai probléma (KNy 13)
3. A megigazulás általános felfogása (KNy 14-18)
4. A megigazulás általános felfogásának magyarázata (KNy 19-39). Ez a 20 paragrafust tartalmazó rész 7 fejezetre van felosztva.
 - a. Az emberi tehetetlenség és a bűn a megigazulással kapcsolatban (KNy 19-21)
 - b. A megigazulás, mint a bűnök bocsánata és mint igazzá tevő tényező (KNy 22-24)
 - c. Megigazulás hit által, a kegyelmen keresztül (KNy 25-27)
 - d. A megigazult, mint bűnös (KNy 28-30)
 - e. Törvény és evangélium (KNy 31-33)
 - f. Az üdvbizonyosság (KNy 34-36)
 - g. A megigazult jó cselekedetei (KNy 37-39)
5. Az elért konszenzus jelentősége és terjedelme (KNy 40-44)

A Hivatalos Közös Közlemény ratifikálja a KNy-ot. Ez három paragrafussal kezdődik (HKK 1-3), melyet a következő szavak egészítenek ki: „Az aláírás ezen műveletével a Katolikus Egyház és a Lutheránus Világszövetség megerősítik a Megigazulás Tanáról szóló Közös Nyilatkozatot teljes terjedelmében”. A Hivatalos Közös Közleménynek van egy függeléke, amely négy részre van osztva. Végül, a 2. résznek is öt fejezete van, A-E.

A botránkozás kövébe ütközve

A KNy-ot a bibliai igazság fényében kell megvizsgálni. Ami igaz volt Izraelre nézve Pál apostol vizsgálódása során, az most erre az esetre is ráillik:

„Izrael ellenben, mely az igazság törvényét követte, nem jutott el az igazság törvényére. Miért? Azért, mert nem hitből keresték, hanem mintha a törvény cselekedeteiből volna. Mert beleütköztek a beleütközés kövébe. Amint meg van írva: Ímé beleütközés követ és megbotránkozás szikláját teszem Sionba; és aki hisz benne, nem szégyenül meg.

⁸ Ui., #821

Atyámfiai, szívem szerint kívánom és Istentől könyörgöm az Izráel idvességét. Mert bizonyoságot teszek felőlök, hogy Isten iránt való buzgóság van bennök, de nem megismerés szerint. Mert az Isten igazságát nem ismervén, és az ő tulajdon igazságukat igyekezték érvényesíteni, az Isten igazságának nem engedelmességek.”⁹

A bibliai „megbotránkozás sziklája” maga Krisztus Jézus, a szikla, Akiben az a külsőleg megigazított személy bízunk, akinek az igazságot tulajdonították. Elejétől kezdve figyelembe kell venni, hogy a tárgyalt téma a „megigazulás”. A hamisság mindig az ésszerűen hangzó kifejezések ruhájába öltözik és felhasználja a Szentírás elferdítésének ördögi módszerét. Általánosság és pontatlanság jellemzi ezt a dokumentumot. Bizonyos mondatokkal első látásra egyetérthet a bibliai keresztyén, de amikor megvizsgálja az értelmét, akkor úgy tűnik, hogy mindegyik az ellenkezőjét állítja annak, amit korábban látszólag jelentett. A konklúziók, amelyek a végén megszületnek, Jákób csalásához hasonlítanak az 1Móz 27. részből: „A szó Jákób szava, de a kezek Ézsau kezei.” A KNY „hangja” feltűnően biblikus; „a kezek” azonban Róma szőrös kezei. A dokumentum a kétértelmű beszéd remekműve. Azt állítja, hogy a megigazulás tanának általános felfogását magyarázza, majd gátakat emel ugyanennek tisztán bibliai, teljesen tárgyilagos és jogi természete elé. A KNY csalárdságát a kísérő Hivatalos Közös Közleményben úgy lehet a legjobban kimutatni, ha a Szentírás, Isten Igéjének igazságával vetjük össze.

Trident új köntösben

A KNY-ban, ügyesen kicselezték a tulajdonított igazságosságot a saját igazságosság kiérdemlésének régi hazugságával. A kardinális pont, amely elválasztotta a Reformációt Rómától, a külső megigazulás bibliai tana volt. A teljesen szent Isten csak „*ama Szerelmesben*” fogadja el az embert „*az Ő dicsőségének magasztalására.*”¹⁰ A KNY-ban, a külső vagy tulajdonított megigazulás tanát kitörölték a belső megigazulás RKE tana javára. Egyértelmű, hogy a KNY kísérlet a bibliai evangéliummal történő leszámolásra. Ennek értelmében a Hivatalos Közös Közlemény 2. A) része ezt mondja:

„Együtt valljuk, hogy Isten megbocsátja a bűnt kegyelem által és ugyanakkor megszabadítja az emberi lényt a bűn megkötöző erejétől” (KNy 22). „A

⁹ Róm 9,31-10,3

¹⁰ Ef 1,6

megigazulás annyi, mint a bűnök bocsánata és igazzá válni, ami által Isten „az új élet ajándékát osztja Krisztusban” (KNy 22). „Mivel hit által igazulunk meg, békességünk van Istennel.” (Róm 5,1) „Isten fiainak neveztetünk; és azok is vagyunk.” (1Jn 3,1) Valóságosan és bensőleg megújultunk a Szentlélek munkája által, mindig is függőségben maradván bennünk levő munkájától. „Azért ha valaki Krisztusban van, új teremtés az; a régiek elmúltak, ímé újjá lett minden.” (2Kor 5,17) „A megigazultak nem maradnak bűnösök ebben az értelemben”.

Ez inkább a megigazulás és megszentelődés tanának egy tekervényes keveredése és nem merő szemantikai probléma. A megigazulás sehol a Bibliában nem jelent belső megigazulást (azaz „igazzá válni”). A hívő megigazítása nem nyugszik semmi emberi tényezőn: teljes mértékben a Krisztustól függ. Ez a kérdés lényege a KNy-ban. Aki hozzátesz bármit is Krisztus tiszta és tökéletes igazságosságához, az a pokol ítélete felvette útját. Inkább félni kellene „hogy amiként a kígyó a maga álnokságával megcsalta Évát, akként a ti gondolataitok is megrontatnak és eltávolodnak a Krisztus iránt való egyenességtől.” (2Kor 11,3) A megigazulás nem jelenti „igazzá válni”, de a KNy az ilyen állításokat követően számos bibliai idézetet sokaroztat fel, az igazság köntösébe öltöztetve be hamisságait. Az történik, amit Rebeka mondott Jákóbnak: „*Most azért fiam hallgass az én szavamra, amit én parancsolok néked.*”¹¹ Így tehát „*vevé Rebeka az ő nagyobbik fiának Ézsaúnak drága ruháit, melyek ő nála otthon valának, és felöltözteté Jákóbot az ő kisebbik fiát.*”¹² A KNy-ban a megigazulásról szóló legszebb bibliai igeversek némelyikét halljuk vissza. A végkövetkeztetés azonban azonos azzal, amire Izsák jutott: „*A szó Jákób szava, de a kezek Ézsaú kezei.*”¹³ A KNy „keze” szemmel láthatóan Rómáé; a manipulált anyag azonban a Szentírásé.¹⁴

„Igazzá válni”

Isten megigazító műve abból áll, hogy Krisztus tökéletes igazságosságát tulajdonítja az egyénnek. Ez egy jogi, megismételhetetlen, bevégzett, visszavonhatatlan

¹¹ 1Móz 27,8

¹² 1Móz 27,15

¹³ 1Móz 27,22

¹⁴ Idézik az apokrif iratokat is. Ezek teljes írások, amelyeket hozzátettek a Szentíráshoz és magukban foglalnak teljes könyveket, amelyek a jelenlegi Ószövetséget egészítik ki. Ezt tette a Római Katolikus

tett, amit nem lehet folyamattá változtatni vagy állandóan zajló eseményként leírni, ahogyan például azt az „igazzá válni” kifejezés sugallja. A Szentírás egyszerű igazságát a Róm 3,22 közli: „*Istennek igazsága pedig a Jézus Krisztusban való hit által mindazokhoz és mindazoknak, akik hisznek.*” Isten saját igazságosságának bizonyítéka Krisztus Jézus hűsége¹⁵, amelyet tökéletes életében és áldozatos halálában mutatott meg. A jó hír az, hogy Isten ezt a tökéletes igazságosságot tulajdonítja „*mindazokhoz és mindazoknak, akik hisznek*”. „Isten gyermekének nevezetni” és „új teremtésnek lenni”, a gyümölcse ennek. Ez következik Isten művéből. „Igazzá válni” ebben az összefüggésben nem más, mint a Tridenti Zsinat ősi hazugságának újrafogalmazása, amely eredetileg így szólt: „a megigazulás ... ami nemcsak a bűnös bocsánatát jelenti, hanem a belső ember megszentelődését és megújulását ... melynek révén az igaztalan ember igazzá válik.”¹⁶ A KNy Hivatalos Közös Közleménynek ezen utolsó szavaiban újból megjelenik a megszentelődésnek a megigazulás aktusával történő ősrégi római katolikus keveredése, visszatérve az ősrégi koholmányhoz, miszerint az igazságosság állítólag a lélekben található. Nem ahhoz a bibliai igazsághoz fordulnak, hogy a szent Isten a Krisztus Jézusban levő örök igazságosságot tulajdonítja a hívőnek: „*Csak az Úrban van ... minden igazság és erő...*”¹⁷

Amit a KNy „a megigazulás tana” címszó alatt bemutat, két lényeges ponton is hiányos. Egyrészt nem áll ki Isten szentségének tökéletes mércéje mellett, másrészt nem igazolja Krisztus tökéletes igazságosságát életében és halálában. Pál apostol szavaival élve: „*Mert az Isten igazságát nem ismervén, és az ő tulajdon igazságukat igyekezvén érvényesíteni, az Isten igazságának nem engedelmeskedtek.*” (Róm 10,3) A Biblia kijelenti és hangsúlyozza Isten igazságosságát, „*az Istennek igazsága jelentetik ki abban hitből hitbe.*” (Róm 1,17) Ezt nem hirdeti és nem is tanítja a Hivatalos Közös Közlemény a KNy-ról. A szűkölködő és bűnös emberi lényeknek szükségük van Krisztus tökéletes

Egyház a Tridenti Zsinaton 1546-ban. A Katolikus Egyház is „deuterokanonikus” könyveknek nevezi ezeket, ami második kanonizálást jelent.

¹⁵ Görögül *πιστις*. Több olyan ígehely található, ahol ez a szó szükségszerűen hűségnek fordítandó: Mt 23,23; Róm 3,3; Gal 5,22; Tit 2,10; stb. Több olyan igeszakasz létezik, amely az Úr hűségét említi. Mindegyik esetben, a Krisztus Jézus neve genitívuszban (birtok esetben) található, arra utalva, hogy a hűség Jézus egyik jellemvonása. (Gal 2,16; Gal 3,22; Ef 3,12; Fil 3,9)

¹⁶ Denzinger, #799

¹⁷ Ézs 45,24

igazságosságára. A Szentírás világosan kimondja, hogy ez már megjelent: „*Most pedig törvény nélkül jelent meg az Istennek igazsága.*” (Róm 3,21)

Megjelent a Szentírásban, de hiányzik a KNy-ból

Amit a KNy pontosan kifejezett, az a Fil 3,9: „*akinek nincsen saját igazságom a törvényből, hanem van igazságom a Krisztusban való hit által, Istentől való igazságom a hit alapján*”, a Róm 5,18-19: „*egynek igazsága által*” és „*egynek engedelmessége által*”¹⁸, és a 2Pt 1,1: „*hitet nyertek a mi Istenünknek és megtartónknak Jézus Krisztusnak igazságában*”. Isten alapvető cselekedete, amikor felmenti a bűnöst és igaznak nyilvánítja egyedül Jézus Krisztus engedelmessége és halála miatt, nem található meg a KNy-ban. E helyett néhány bibliai igazság (mint például egyedül a kegyelem, egyedül a hit által) és a „megigazulás” ősi, hazug meghatározásának (a lélek egy bizonyos minőségi változása a hívő ember belsejében) egyfajta kombinációját javasolják.

Mivel az igazságosság Istenből és Istentől való, ezért abszolút tökéletes. Isten egyszeri tette, amellyel megigazítja a bűnöst Krisztus Jézusban, teljesen tökéletes. Mivel az ember nem lehet tökéletes önmagában, az igazságosság csak tulajdonítás vagy beszámítás révén közölhető vele. Krisztus tökéletes igazságosságának isteni ajándékát egyedül hit által lehet elnyerni. Ez az ajándék nem látható. (Zsid 11,1) Az „*Isten igazsága*” nem látható ezen a földön. Viszont az ilyen igazságosság gyümölcseit kétségtelenül meg lehet látni; azonban maga az igazságosság a mennyekben van Krisztussal együtt.¹⁹

Amit a KNy Hivatalos Közös Közleménye „megigazulásként” bemutat, olyasmi, ami ezen a földön látható, és nem a biblikus, kijelentő megigazulás, amely „a mennyben” történik. A megigazulást úgy mutatja be, mint ami „a földön” történik a hívőben. Lásd például a függelék 2. cikkelyét:

„Valljuk együtt, hogy egyedül kegyelemből, Krisztus megváltó művébe vetett hit által és nem a részünkről felmutatott bármilyen érdem alapján, **Isten elfogad minket és a**

¹⁸ „*Bizonyára azért, miképpen egynek bűnesete által minden emberre elhatott a kárhozat: azonképpen egynek igazsága által minden emberre elhatott az életnek megigazulása. Mert miképpen egy embernek engedetlensége által sokan bűnösökké lettek: azonképpen egynek engedelmissége által sokan igazakká lesznek.*”

¹⁹ Ef 1,3

Szentlélek ajándékában részesülünk, Aki megújítja szíveinket, jó cselekedetekre készítve fel minket.” (KNy 15) (Kiemelés tőlem)

A Szentírás egyszerű igazságához hozzátartozik, hogy Isten sohasem fogad el csak úgy önmagában egy személyt. Hanem egyedül ama Szerelmesben²⁰ fogadja el, Krisztus Jézus igazságosságába vetett hit által. A Szentlélek ajándékában való részesülés és a szív megújulása, a megigazulás és megszentelődés ősi összetévesztése. Mivel ezen állítások célja meghatározni a megigazulást, az ilyen kijelentés előre megtervezett csalás. Az „igazzá tenni” és az „Isten elfogad minket és a Szentlélek ajándékában részesülünk” kifejezések helyet készítenek a szükségszerűen bekövetkező konklúzióknak, miszerint a „megigazulás” az egyénen belül zajlik és egy lelki tulajdonságot képez a hívő belsejében. Az alapvető bibliai igazság azonban ez: Krisztus tökéletes igazságosságát a hívőnek tulajdonítani, Isten cselekedete Krisztusban.

Bonyolult álokoskodás

A hivatalos közlemény, amely ratifikálja a KNy-ot, kijelenti:

C) A megigazulás „egyedül kegyelemből” történik (KNy 15. és 16. része), egyedül hit által, az egyén „cselekedetek nélkül” igazul meg (Róm 3,28; vö. KNy 25). „A kegyelem hitet teremt, nemcsak amikor egy személy elkezd hinni, hanem mindaddig, amíg a hit tart.” (Aquinói Tamás, S. Th II/II 4,4 ad. 3)

A „megigazulás ... történik” kifejezés használata a bibliai „tulajdoníttaték néki”²¹ helyett valóban előre megtervezett csalás, mivel a „megigazulás” szót folyamatként is lehet érteni, Isten egyszeri tette helyett. Mindezek mellett a Szentírás állandóan úgy beszél a megigazító aktus következményéről, mint „igazságosság”, és nem megigazulás. A KNy és a Hivatalos Közös Közlemény a „megigazulás” főnevet használja és gondosan kerül a „megigazítani” igét. A görög „megigazítani” szó (logizomai) jelentése: számolni, tulajdonítani, gondolkodni, beszámítani. Egyszeri cselekményt jelölő ige ez. A „megigazulás” főnév ismételtetése a KNy-ban és a Hivatalos Közös Közleményben, az emberben található bizonyos tulajdonság gondolatát közvetíti, ami ellenkezik a

²⁰ „Kegyelme dicsőségének magasztalására, amellyel megajándékozott minket ama Szerelmesben.” (Ef 1,6)

²¹ Róm 4,23-24

Szentírással. A „tulajdonított igazságosság” kifejezés mellőzése és a „megigazulás” folyamatos használata csapdába ejtő bonyolultság.

Így tehát a Hivatalos Közös Közleményben az evangélium alapját az emberben teszik le és nem az Isten-ember, Krisztus Jézus tökéletes igazságosságában. Ez ellenkezés Istennel és sokkal rosszabb bárminél, amit Izráel vagy a farizeusok elkövettek. Éppen ezért nagyon ideillenek az Úr Jézus Krisztus szavai: *„mert a mennyeknek országát bezárjátok az emberek előtt; mivelhogy ti nem mentek be, akik be akarnának menni, azokat sem bocsátjátok be.”*²²

Róma gondolkodásmódja a KNy-ban

A Római Katolikus Egyház nem tud elképzelni egy olyan megigazító aktust, amely után az ember bűnös marad. A katolikus teológia a megigazítást „megigazulásként” fogja fel, amit Isten kegyelmesen az ember szívébe áraszt, kizorítva onnan a bűnt és bűnösséget. A Biblia szerint azonban, a megigazító igazságosság mindig olyasmi, ami egyedül Krisztus személyében lakik. Ennek az igazságosságnak a tulajdonítása teszi elfogadhatóvá az embert Isten előtt. Ameddig a hívő ember él, önmagában vétkes marad, viszont Krisztusban igaznak és értékesnek számít Isten előtt.

Meglepő idézet Aquinóitól

Meglepő módon Aquinói Tamás tanításának egy részét idézik ebben a záradékban, amely jóváhagyja a KNy és a Hivatalos Közös Közlemény végkövetkeztetést. A kérdés, amelyre Aquinói válaszol a S. Th II/II 4, 4 ad 3-ban, így szól: „Vajon az alakatlan hit alakot ölthet-e magára vagy az alakot öltött hit válhat-e alaktalanná?”²³ Maga a kérdés rejtélyes megfogalmazása is kószolót nyújt a skolasztikus teológia bonyolultságából. Miért kellett Aquinói egyik legbonyolultabb kérdéséből idézni, a Szentírás szavainak egyszerű idézete helyett, amelyekre csak zárójelben utalnak? A Róm 3,28, amelyet zárójelben közölnek az Aquinói idézet előtt, így szól: *„Azt tartjuk tehát, hogy az ember hit által igazul meg, a törvény cselekedetei nélkül.”* A „tartjuk” szó ebben az igeversben a görög „logizometha” fordítása, melynek jelentése:

²² Mt 23,13

becsülni, tulajdonítani, beszámítani „*hogy az ember hit által igazul meg, a törvény cselekedetei nélkül.*” Az igazságosság („dikaiousthai”) tulajdonítása érvénytelenné teszi a javasolt fogalmat, hogy „a személy megigazol”. Ha a Szentírást idézték volna Aquinói helyett, a „tulajdonított igazságosság” egyértelmű lett volna és leplezte volna az álokoskodást. A szöveg, amelyben egyetértettek, így szól:

C) A megigazulás „egyedül kegyelemből” történik (KNy 15 és 16), egyedül hit által, az egyén „cselekedetek nélkül” igazul meg (Róm 3,28; vö. KNy 25). „A kegyelem hitet teremt, nemcsak amikor egy személy elkezd hinni, hanem mindaddig, amíg a hit tart.” (Aquinói Tamás, S. Th II/II 4,4; ad. 3)

Bibliai értelemben ezt kellett volna mondani: Krisztus igazságosságát tulajdonítja a hívőnek, „egyedül kegyelemből” és egyedül hit által, és így az egyén egyedül Krisztusban igazul meg, „cselekedetek nélkül”, amint ezt Pál apostol kijelenti: „*Azt tartjuk tehát, hogy az ember hit által igazul meg, a törvény cselekedetei nélkül.*” (Róm 3,28)

Rákkeltő konyha

Az idézett mű egy korábbi passzusában, Aquinói azt tanítja, hogy a kegyelem a lélek egy minősége. Az „Értekezés a Kegyelemről” című munkájában felteszi a kérdést: „A kegyelem a lélek valamilyen minősége?” A tanulmány szövegében idézi Arisztotelész fizikáját, kijelentve, hogy: „a mozgás a mozgató aktusa a mozgottban.” Majd az első ellenvetésre válaszolva, kifejti: „a kegyelem, mint minőség, nem hatékony okként gyakorol hatást a lélekre, hanem mint egy formális ok, ahogyan a fehérség fehérré tesz egy tárgyat, vagy az igazság igazzá.”²⁴ Az a teljes gondolat, hogy a kegyelem morális igazság, amely az ember belsejében lakik, égbekiáltó módon ellentmond a bibliai igazságnak, hogy ti. a szent Isten Krisztus igazságosságát tulajdonítja minden személynek, akit Krisztusba helyez. Az ilyen tévtanítás tagadja a következetes bibliai igazságot, az egyedül Krisztusban található jogi igazságosságról.²⁵

²³ *Summa Theologica*, ford. Az Angol Dominikánus Rend atyái, revideálta Daniel J. Sullivan, Encyclopedia Britannica, Inc. (USA: Wm. Benton, Publisher, 1952), II. kötet, 405. o.

²⁴ *Ui.*, 349. o.

²⁵ Zsolt 32,2; Zsolt 71,15-16; Zsolt 130,3; Ézs 45,24-25; Ézs 54,17; Ézs 61,10; Jer 23,6; Jer 33,16; Jer 51,10; Dán 9,24; Lk 18,14; Róm 1,17; Róm 3,21-22; Róm 4,6; Róm 4,11; Róm 5,18-19; 1Kor 1,30; 2Kor 5,21; Ef 1,6; Kol 2,10; Kol 3,3; 2Pt 1,1; és egyebek.

Teljes tökéletesség Krisztusban, nem az egyénben

Az Aquinói tanításával történő azonosulás és minden egyéb tanítás a KNY-ból, mint például „a megigazulás ... történik”, „igazzá válni” és „Isten elfogad minket és a Szentlélek ajándékában részesülünk” nagyon okosan a „belső igazságosságot” tanítja anélkül, hogy ezeket a szavakat használná. Az ilyen tanítás ellenkezik az evangéliummal és Krisztus igazságosságával is.

A hit igazságossága (megigazulás) és a törvény igazságossága (azaz megszentelődés) közötti különbség alapvető volt Luther számára is az evangéliumról alkotott felfogásában. Luther után, az 1577-es *Formula Concordia* megismételte e kétfajta igazságosság alapvető bibliai tanítását. Ez volt a történelmi lutheránus mozgalom alapja. Felismerték, hogy ha az aktív igazságosságot (megszentelődést) belefoglalják a hit által történő passzív igazságosság definíciójába, megtagadnák Krisztus és az evangélium dicsőségét és ezzel visszatérnének a Sátán ősrégi hazugságához: ami az ember belsejében van, igazzá teszi őt az Isten előtt – „*olyan lésztek mint az Isten.*” (1Móz 3,5)

Az Úr írott Igéje folyamatosan megmutatja a hívőnek, hol található örök és ékes üdvössége. „*És ti Ő benne vagytok bételjesedve, aki feje minden fejedelemségnek és hatalmasságnak.*”²⁶ A Római Katolikus Egyház nem elégedett meg egyedül Krisztussal, hanem folyamat-rendszere valójában érvénytelenné teszi Isten kegyelmét.²⁷ Ami szó szerint elítélendő a Hivatalos Közös Közleményben, hogy megkísérlik Krisztus tökéletes igazságosságát belső igazságosságként feltüntetni. Ami valóban biblikus volt Luther felfogásában a tulajdonított igazságosságról, azt most alárendelik a „belső” megigazulás római gondolatának, ami az ő hatalmának rég várt forrását képezi az emberek értelme és szíve felett. Ami azonban még komolyabb az, hogy az evangélium alapigazságát érvénytelenítették ily módon. A „belső folyamat”-rendszer egy istenkáromló gondolatból született, reménytelen dolog. Mivel „*Isten az, aki megigazít.*”²⁸

Isten haragjának kinyilvánítása

²⁶ Kol 2,10

²⁷ „*Elszakadtatok Krisztustól, akik a törvény által akartok megigazulni, a kegyelemből kiestetek.*” (Gal 5,4)

²⁸ Róm 8,33

Az Úr előre figyelmeztetett a botránkozás sziklájába való beleütközésre: *„Tisztesség azért néktek, akik hisztek; az engedetleneknek pedig: A kő, amelyet az építők megvetettek, az lett a szegelenek fejévé és megütközésnek kövévé s botránkozásnak sziklájává.”* (1Pt 2,7) A RKE és a LVSZ miután közzé tették hitehagyásukat a KNy-ban, valami sokkal súlyosabb dolog kijelentésétől kellene hogy féljen, mégpedig Isten haragjától. *„Mert nyilván van az Istennek haragja mennyből, az embereknek minden hitetlensége és hamissága ellen, kik az igazságot hamissággal feltartóztatják.”* (Róm 1,18)

„Ajksainak hízkelkedésével ... mígnem átjárja a nyíl az ő máját.”²⁹

A párbeszéd folytatásának szándéka, hogy „elérjék a teljes egyházi közösséget”, a Hivatalos Közös Közlemény záradékának 3. paragrafusában szerepel. Idézet következik:

„A párbeszédben résztvevő mindkét fél elkötelezett a megigazulás tana bibliai alapjainak folyamatos és elmélyült tanulmányozása mellett. Továbbá keresni fogják a megigazulás tanának közös megértését azon túlmenően, amit a Közös Nyilatkozat és a függelékben szereplő kijelentések tárgyalnak. Az elért konszenzus alapján szükségesnek látjuk a párbeszéd folytatását, főleg a Közös Nyilatkozatban említett kérdésekben (KNy 43). Ezek további tisztázást követelnek, hogy elérjük a teljes egyházi közösséget, egységet a sokszínűségben, amelyben a fennmaradó különbségek ‘kiengesztelődnének’ és nem képeznének többé szétválasztó erőt.” Elég sokatmondó, hogy az itt megfogalmazott konklúzió az egyik fő célként szerepel a Katolikus Egyház által meghatározott és a párbeszédre vonatkozó feltételek között.

A RKE kezdeményezési szabályai alkalmazhatók a Közös Nyilatkozatra

A II. Vatikáni Zsinat 42. dokumentumában (Az ökumenikus dialógust érintő tanácsok és javaslatok) Róma egyháza figyelmesen leszögezi a keresztyének közötti ökumenikus párbeszéd programjának alapszabályait. Ebből a dokumentumból világosan kitűnik, a RKE úgy kezdeményez „párbeszédet”, hogy egy meghatározott szabályrendszerhez tartja magát. Ezért állítja a következőt: „A párbeszéd nem egy cél önmagában ... nem is egy akadémiai társalgás” hanem annak célja az, hogy „apránként a

²⁹ Péld 7,21-23

tökéletes egyházi közösség élé gördített akadályok elháruljanak, minden keresztyén összegyűljön, az eucharisztia (lásd. a misét) közös megünneplésében, az egy és egyetlen egyház egységében.... Hisszük, hogy ez az egység, a római katolikus egyházban található meg, amelyet az nem veszíthet el soha.”³⁰

Ez az „apránként” ez alkalommal lehet egy óriási lépés is, amint az a KNY hivatalos közös közleményének következtetéséből kitűnik. *Az ökumenikus dialógust érintő tanácsok és javaslatok* (No. 42) bevezetőjében a RKE kijelenti:

„Ez a dokumentum csak az ökumenikus párbeszédet érinti. Vagyis csak azt a dialógust, amely különböző egyházak vagy közösségek keresztyénei között folyik. (538. o.) Az ökumenikus párbeszéd jó pár doktrínai és pasztorális tényben gyökerezik... Először, mivel a 'testvérek akik Krisztusban hisznek, Krisztus tanítványai, újjászületve a keresztségben, az Isten népével együtt osztoznak a lelki javakban', mivel ezek a javak mint **'az Isten írott Igéje, a kegyelem, hit, remény és szeretetteljes élet, a Szentléleknek más alacsonyabbrendű ajándékaival és a látható elemekkel együtt', elérhetőek mindazok számára, akik részesültek a keresztségben... E lelki javak közössége, az első alap**, amelyen az ökumenikus párbeszéd nyugszik.” (541. o., kiemelés tőlem) Sok szóval bár, de a RKE következetesen megfogalmazza mire építi egységtörekvését, amely nem más, mint a „lelki javak közössége”. „Az első alap” számára nem az, amit a mi Urunk és az apostolok alapként fogadtak el, azaz kizárólag Isten írott Igéje.

A májon áthaladó nyíl: Róma első alapja

A RKE számára az első alap, amelyre ökumenikus párbeszédét építi nem a *Sola Scriptura*³¹ (az Írás fel nem bontható – Jn 10,35), hanem a „lelki javak közössége”. Ez az

³⁰ No. 42, „Reflections and Suggestions Concerning Ecumenical Dialogue”, S.P.U.C., 1970. aug. 15., a *II. Vatikáni Zsinat: zsinati és zsinat-utáni dokumentumok*, Austin, Flannery szerk., (Northport, NY: Costello Publishing Co, 1975), I. kötet, 549. o. Minden idézet ebből a kötetből származik, hacsak azt másként nem jelezzük.

³¹ A *Sola Scriptura* alapelv megfelel annak az igeértelmezési módszernek, amelyről a Zsolt 36,10 így ír: „Mert nálad van az életnek forrása; a te világosságod által látunk világosságot.” Isten igazságának fényében láthatjuk meg Isten igazságát. Ugyanezt mondja Pál apostol is: „Ezeket prédikáljuk is, nem oly beszédekkel, melyekre emberi bölcsesség tanít, hanem a melyekre a Szent Lélek tanít; lelkiekhez lelkieket szabván.” (1Kor 2,13)

alap ugyanaz a premissza, amelyre a RK egyház tanítását építi és amelyet a legutóbbi hivatalos katekizmus így fogalmaz meg:

Para. 80: „A Szentagyomány és a Szentírás szorosan összefonódik és átjárja egymást, mert mindkettő ugyanabból az isteni forrásból fakad, valamilyen módon együvé formálódnak, és ugyanazon cél felé tartanak.”

Ily módon az első alap a párbeszédre a Lutheránus Világszövetséggel a RK Egyház saját „igazság” mércéje alapján történt. E kezdeményezéshez szükséges szabályok ezen első alapról következnek. Néhány szabály a következő:

„Minden résztvevő félnek igyekeznie kell úgy bemutatnia saját közösségének teológiai álláspontját, hogy az konstruktív legyen, félretéve az ellentétek általi meghatározásokat... (érdekes módon a Biblia sok mindent kontrasztok által tanít) A felek együttműködnek egy konstruktív szintézis érdekében oly módon, hogy minden jogos hozzájárulást igénybe vesznek, és folytatják a közös kutatást a teljes egyetértés eléréséig, a kijelentett ismeret fényében.”³²

A „kijelentett ismeret” meghatározás óvatosan kiválasztott fogalmazás. A hitvalló keresztyén számára e kifejezés csak Isten írott Igéjére vonatkozhat, de a RKE számára a „kijelentett ismeret” a Szentírásra plusz a hagyományra vonatkozik, mint elsődleges alapra. E bizonytalan alapról indulva, a „konstruktív szintézis” szabályai egyszerűen azt a fejlődő folyamatot jelenítik meg, amelyben az „igazság” szintézis által állapítható meg, és így ez egy relatív „igazság”. A Sola Scriptura alapelve ily módon már kezdetől fogva ki lett zárva. A RK Egyházhhoz szól az Úr szava, amely fondorlatos kezdeményezési szabályaival „átdöfte” a Lutheránus Világszövetséget: „Eltörölvén az Isten beszédét a ti rendelkezésekkel, amelyet rendeltetek; és sok effélét is cselekesztek.”³³

A II. Vatikáni Zsinat 42. dokumentuma szerint a végső cél egy olyan párbeszéd a lutheránusok és a római katolikusok között, amelyben a lutheránusokat bevonják „az egy és egyedüli egyház egységébe... Hisszük, hogy ez az egység a római katolikus egyházban található meg, amelyet az nem veszíthet el soha”. A RKE számára végeredmény addig nincs, amíg e végső kijelentett célt el nem érték. Addig „folyamatos

³² II. Vatikáni Zsinat dokumentumai, No. 42., 548. o.

párbeszéd szükségeltetik... a tökéletes egyházi közösség eléréséig”. Ehhez a lutheránusok látszólag teljes egyetértésüket adták, megtévesztve a katolikus egyház „ajkainak hizelkedésével ... mígnem átjárja a nyíl az ő máját.” Ez valóban be is következett. A RK Egyháznak világos stratégiája van minden keresztyénre nézve, aki nem tagja a szervezetének. Módszerét ügyesen alkalmazta, tántoríthatatlanul a II. Vatikáni Zsinat óta. Nem kell tehát meglepődnünk a Lutheránus Világszövetség és a RKE közös következtetéseiben.

Azok számára pedig, akik az Úrei a lutheránus egyházakon belül, az Úr figyelmeztetése világosan hangzik:

„Annakokáért most, fiaim, hallgassatok engem, és figyelmezzetek az én számnak beszédeire. Ne hajoljon annak útaira a te elméd, és ne tévelyegj annak ösvényin. Mert sok sebesültet elejtett, és sokan vannak, a kik attól megölettek. Sírba vívő út az ő háza, amely levisz a halálnak hajlékába.” (Péld 7,24-27)

A KNy úgy, amint azt a Hivatalos Közös Közlemény megfogalmazza, külső szemlélőnek hangzatosnak tűnik, de igazi üzenete nem más, mint halott csontokból emberi igazságosság megalapozása. Ezért találóak az Úrnak szavai:

„Mert mondom néktek, hogy ha a ti igazságotok nem több az írástudók és farizeusok igazságánál, semmiképen sem mehettek be a mennyeknek országába.” (Mt 5,20)

³³ Mk 7,13